

***Valahii* și monarhii lor: Transilvania între huniazi, habsburgi, jagielloni și țările române¹**

Alexandru SIMON

Keywords: *Matthias Corvinus, Hungary, Walachia and Moldavia, House of Habsburg, Hunyadi Family.*

Abstract

The Walachians and their Monarchs: Transylvania between Hunyadis, Habsburgs, Jagiellonians and the Wallachian States

D'origine humble de progénie de Valacchia, as contemporary Venetian records put it, Matthias Corvinus had not only risen to the Hungarian throne, but had also claimed a spot in the center of European political attention. A certain fascination, developed afterwards into certain hate or admiration, marked his reign and his story (little room was left for in-difference, although several contemporaries attempted to play it that way, the safe way in relation to the troubles involved by the actions and the legacy of the son of Christian hero John Hunyadi). In the early 1490s, Hungary felt increasingly the pressure put on her by Matthias Corvinus' rule and death. The expenses of his diplomacy and army, as well as the costs of his humanist endeavors, that had made his library the second largest in the world at that time, had brought the realm and the court to the point where it was rumored that king Matthias' burial could not be paid for. Eventually this was not the case. Humanist phrases and Jagellonian failures kept Matthias glory alive even over the next years. On Walachian, „(re)turned” Romanian, soil this was hardly the case, namely in the last two centuries.

În istoriografia română și ceea s-a cerut agresiv a fi numit „imagarul” românesc, Matia Corvin nu are ceea mai bună dintre imagini. Pentru un scris istoric dominat, indiferent practic de valorile „comunitare” care s-au dorit promovate, de hegemonia personalităților, situația se datorează, în mare măsură, poziției ocupate, în epocă și mai târziu, de câț-iva dintre contemporanii săi. Este vorba în particular de Ioan/Iancu de Hunedoara, Vlad III Țepeș și de Ștefan III cel Mare. Indiferent de semnificațiile acordate celor trei personalități, „localizarea” românească a lui Matia este de realizat în raport cu aceste individualități, axe de referință. În cadrul „frumosului secol XV românesc”, ele ocupă același segment al cruciadei și al maximei prezențe continentale a elementului *valah* (românesc) înainte de zorii mo-

¹ Studiu finanțat prin grantul CNCSIS, TE, 356/ 2010.